

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Ярослав ЛЮТИЙ, 1982 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2004 році Івано-Франківський національний технічний університет нафти й за спеціальністю «Облік і аудит», працює на посаді директора Приватного акціонерного товариства «Прикарпатська інвестиційна компанія «Прінком»», виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.227, утворена наказом ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, від 25 червня 2025 року № 871, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Людмили САС, доктора економічних наук, професора, професора кафедри обліку і оподаткування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Рецензентів –	Омеляна ЛЕВАДІВСЬКОГО, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри фінансів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Івана БЛАГУНА, доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту і маркетингу Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Офіційних опонентів –	Галини ЗАПШІ, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри менеджменту Одеського державного аграрного університету; Андрія ЛИНДЮКА, доктора економічних наук, доцента, завідувача кафедри менеджменту і бізнес-адміністрування Львівського національного університету медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

на засіданні 08 вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Ярославу ЛЮТОМУ на підставі публічного захисту дисертації «Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств» за спеціальністю 051 Економіка.

Дисертацію виконано у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Іван БАЛАНЮК, доктор економічних наук, професор, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри обліку і оподаткування.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження зумовлена поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. У науковій роботі вперше:

удосконалено:

- підходи до формування економічних механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій, які базуються на принципах системного підходу, інвестування й загальних принципах управління та визначають спрямування дії механізмів, їх структурно-компоненту побудову та види, що дає змогу, з одного боку, забезпечити ефективне функціонування цих механізмів, а з іншого – правильно обрати найбільш дієвий механізм для досягнення мети залучення зовнішніх інвестицій;

- змістовне наповнення категорійного апарату інвестиційної привабливості підприємства, яке, на відміну від існуючого, передбачає виокремлення поняття середовища інвестиційної привабливості підприємства як сукупності чинників його зовнішнього та внутрішнього середовища, що визначає множину параметрів, які необхідно врахувати при оцінюванні цієї характеристики підприємства – реципієнта інвестицій;

- науково-прикладний підхід до формування й розвитку механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій, який базується на інституційному аналізі та дає змогу пояснити причини, наслідки й перебіг інституційних змін цих механізмів;

- науково-концептуальні підходи до стимулювання залучення підприємствами зовнішніх інвестицій у контексті євроінтеграції України, що передбачають врахування домінант глобального, макро-, мезо- та мікрорівня та, на відміну від існуючих підходів до формування механізмів залучення інвестицій, акцентують на проактивній позиції підприємств-реципієнтів, а не лише на політиках підтримки органів державної влади та місцевого самоврядування;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні основи інвестування, які на відміну від існуючих охоплюють формулювання сутності, видів та функцій зовнішніх інвестицій підприємств, що є передумовою для обґрунтування ефективних механізмів їхнього залучення;

- наукове обґрунтування підходів до формування методик оцінювання економічних результатів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій, що окрім фінансово-економічної ефективності, мають враховувати й інші ефекти від інвестицій, які визначаються функціями цих інвестицій, та концепції управління, які встановлюють спрямування загальних цілей функціонування підприємств та призначення інвестицій відповідно до них;

- трактування сутності та складу інституційного забезпечення залучення підприємствами зовнішніх інвестицій, яке охоплює суб'єктів інституційного забезпечення, формальні та неформальні інституції у сфері інвестування, що дає змогу виявляти причини неефективності механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій та пропонувати шляхи їхнього удосконалення і розвитку;

- організаційно-економічний механізм залучення підприємствами зовнішніх інвестицій з використанням інструментарію фондових ринків, що, на відміну від існуючого, враховує функції інвестицій, потенціал та місткість фондового ринку при обґрунтуванні сегменту для пошуку інвесторів, критерії

вибору форм їхнього залучення через фондовий ринок, а також уможливорює доступ до фінансових ресурсів фондових ринків підприємствам без емісії цінних паперів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їхнього застосування підприємствами та інституційними суб'єктами інвестування у процесах планування й безпосереднього залучення зовнішніх інвестицій, формування та реалізації їхніх інвестиційних стратегій і політик, виконання інвестиційних проектів.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається зі анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (185 найменування), додатків. Загальний обсяг роботи – 217 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації: 6 статей у фахових виданнях України, 5 тез конференцій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Баланюк І.Ф., Лютий Я. Зовнішні інвестицій та їх економічний контроль в управлінні підприємствами територіальних громад. *Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка»*. 2024. № 1 (97). С. 32-41.

DOI: 10.37332/2309-1533.2024.1.4

URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1187>

2. Лютий Я. Сутність, класифікація та функції зовнішніх інвестицій в діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-97>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5363>

3. Лютий Я.В. Аналіз впливу динаміки капітальних інвестицій на соціально-економічний розвиток Івано-Франківської області. *Економіка та суспільство*. 2025. № 79.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-9>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6660>

4. Лютий Я.В. Економічні механізми залучення зовнішніх інвестицій на підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 3 (54). С. 5-11.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-1>

URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1296>

5. Лютий Я.В. Інвестиційна привабливість підприємства та середовище її формування. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2025. Вип. 5 (82). С. 400-405.

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.82-62>

URL: https://business-navigator.ks.ua/journals/2025/82_2025/64.pdf

6. Лютий Я.В. Методика оцінювання економічних результатів залучення зовнішніх інвестицій підприємствами. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025 Вип. 3 (18). С. 29-34.

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.18-5>

URL: <https://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/700>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Людмила САС, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Омелян ЛЕВАДІВСЬКИЙ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Іван БЛАГУН, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Галина Запша, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Одеського державного аграрного університету;

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Андрія ЛИНДЮК, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту і бізнес-адміністрування Львівського національного університету медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького;

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.227 Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Ярославу ЛЮТОМУ ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Людмила САС